

Vapaa-ajan lautakunnan vastine tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomukseen

Vapaa-ajan lautakunta 31.08.2023 § 56

Valmistelija

Vapaa-aikajohtaja Antti Mattila, antti.mattila@salo.fi, 02 778 4700,
museonjohtaja Susanna Luojus, susanna.luojus@salo.fi, 02 778 4900

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 12.6.2023 § 41 merkinnyt tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen tiedoksi sekä velvoitti kaupunginhallituksen antamaan lokakuun 2023 loppuun mennessä selvityksen toimenpiteistä, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.

Arviointikertomuksessa todetaan vapaa-ajan lautakunnan alaisten palveluiden osalta seuraavaa:

Kulttuuripalvelut:

Tarkastuslautakunta toteaa näkemyksenään, että vapaa-ajan lautakunnan tulee laatia strategian mukaisesti rohkeasti omia esityksiä ja kehittämisajatuksiaan päätöksentekoon. Kulttuuritoimintaan saadaan panostuksia, kun niitä toistuvasti, perustellusti esitetään.

Vastaus:

Vapaa-aikapalveluiden merkitys Salon elinvoiman, viihtyvyyden, vetovoimaisuuden sekä hyvinvoinnin edistäjänä on merkittävä ja se on huomioitu mm. kaupungin kesäkuussa hyväksytyssä kaupunkistrategian kirjauksissa ja palveluavaimissa. Rohkea kehittäminen ja uudet ideat edellyttävät aktiivista ja avointa vuoropuhelua sekä yhteistä tahtotilaa, jossa taiteen ja kulttuurin vaikutus ja merkitys tunnustetaan osana kuntalaisten hyvinvointia ja aktiivista elämää sekä kaupungin elin-, pito- ja lumovoimaa. Hedelmällisen ilmapiirin lisäksi tarvitaan toimintaa tukevia rakenteita ja oikein kohdennettuja resursseja.

Kulttuuriohjelmityön puitteissa halutaan luoda Salolle sopiva, omanlainen kulttuurikaupungin toimintamalli, joka palvelee tarkoituksenmukaisesti niin taiteen ja kulttuurin kokijoita kuin tekijöitä. Kyselyiden ja keskustelujen kautta tunnistettuja akuutteja rakenteellisia ja toiminnallisia kehittämiskohteita ovat muun muassa taide- ja kulttuurikentän toimintaolosuhteiden parantaminen (ml. kaupungin tilojen käytön yhdenmukaistaminen ja monipuolistaminen sekä taiteen ja kulttuurin rahoituskäytäntöjen uudelleen tarkastelu), lähipalveluiden ja kohderyhmätyön kehittäminen (ml. kulttuurihyvinvointi, kulttuurikasvatussuunnitelma ja uudet toimintamallit kuten kiertueet) sekä yhteistyön lisääminen niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin palveluiden tuottajien välillä.

Yhdessä kansalaisopiston kanssa kehitettävä yhteiskäyttö- ja kulttuuritila Näkkäri ja teattereiden käyttöön tarkoitettu yhteispuvustamo Ylhäistentiellä sekä Kesä yhdessä -kiertuetoiminnan laajentaminen paikallisten yhdistysten kanssa ovat esimerkkejä ratkaisuisista, jotka ovat syntyneet nykyresursseja hyödyntäen. Kuluvana vuonna saatu avustusmäärärahan nosto sekä organisaatiomuutoksen yhteydessä esitetty kulttuuripäällikkö ovat askelia oikeaan suuntaan.

Omalta osaltaan kulttuuripalvelut edistävää toiminnallaan Salon kaupunkistrategian kärkihankkeita tapahtumien Salo, elävät ja yhteisölliset kylät sekä osaava ja kansainvälinen Salo. Pidemmän aikavälin kehittämistyö edellyttää kuitenkin kulttuuripalveluiden lisäresursseja ja tukirakenteita, jotta kapasiteettia vapautuu varsinaisiin työtehtäviin,

sisältöjen ja palveluiden kehittämiseen ja toteuttamiseen nykyisen sirpaleisen selviytymisen sijasta.

Kulttuuripalvelut/Museot:

Perniön museon kehittämistyö on saanut tunnustusta Varsinais-Suomen museotekona vuonna 2021 (Varsinais-Suomen museot ry). Haasteita museotoiminnassa on laaja palveluverkko, joka vaatii ylläpitoa ja resurssointia.

Näiden osalta onkin syytä arvioida, millainen museoverkon tulee jatkossa olla ja mihin resursseja mahdollisesti kohdistetaan. Arviointiperiaatteena voi olla esimerkiksi kävijämääriltään suurimmat kohteet. Esineistön säilymisen kannalta on keskeistä, että säilytystilat ovat asianmukaiset ja niitä on riittävästi. Lisäksi myös asiantuntevaa henkilökuntaa tarvitaan esineistön käsittelyyn.

Vastaus:

Paikallismuseosuunnitelman uudistaminen on tarkoitus käynnistää museotoiminnan vaikutustenarvioinnilla 2024. Museoverkon laajuus ja samalla vaatimattomat resurssit on tunnistettu kipukohtaksi historiallisen museon toiminnassa. Museoverkon laajuutta tutkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota museoiden kävijämäärien lisäksi museoiden ja niiden kokoelmien erityispiirteisiin ja kulttuurihistorialliseen arvoon sekä rakennusperinteen säilyttämiseen. Esimerkiksi Trömperin kestikievari on suojeltu rakennusperintölailalla (§498/2010) ja sen kiinteistö sekä irtaimisto kertovat samaa tarinaa.

Esineistön säilymisen takaamiseksi on investointivaroin käynnistetty museoiden yhteisvaraston selvitysprosessi keväällä 2023. Kokoelma- ja olosuhdeselvityksen sekä tilaohjelman valmistumisen jälkeen varaston konkreettiselle suunnittelulle esitetään rahaa vuoden 2025 talousarvioon 100.000 euroa. Rakennushankkeeseen haetaan avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuritilojen perustamiseen varatuista rahoista. Salon historiallinen museo rekrytoi syksyllä 2023/ talvella 2024 määräaikaisen museomestarin kahdeksi vuodeksi auttamaan esineiden suojauksessa ja käsittelyssä sekä asenäyttelyn uudistamistyössä Perniön museossa. Valtionperintörahoilla rahoitetun määräaikaisuuden jälkeen esitetään pysyvää henkilölisäystä museomestarin toimeen. Museomestari vapauttaa museoammatillisten työaika heidän varsinaiseen työhönsä, eikä intendentillä ja amanuensseilla ole teknistä koulutusta tai osaamista, mitä museomestarin työssä ja museon toiminnassa vaaditaan.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita tiedonkulkuun ja yhteistyöhön niin, että jatkossa prosenttitaidehankinnat ja siihen mahdollisesti saatavissa oleva avustus tulevat huomioiduksi jo suunnitteluvaiheessa.

Vastaus:

Vapaa-aikapalveluiden ja tilapalveluiden yhteiset kokoukset ovat käynnistyneet 2022 ja yhteistyötä tilapalveluiden kanssa on tiivistetty. Rakentamisen prosessia tulee jatkossa edelleen kehittää toimivammaksi ja rakentamisen kaikki osa-alueet prosenttitaideprojekteja myöden huomioivaksi. Talonrakennuksen ja peruskorjaamisen hankeohjeet ovat parhaillaan valmisteilla kaupungissa. Niihin tulee sisällyttää myös prosenttitaidehankintoihin liittyvät käytännöt, jotta toimintamalli vakiintuu ja mahdollistaa taidehankinnat sekä niihin mahdollisesti anottavan avustuksen. Prosenttitaideprojekteilla on mahdollista vaikuttaa tilasuunnitteluun ja tilakokemukseen käytettyjen värien, valaistuksen ja arkkitehtonisten muotojen sekä pihasuunnittelun kautta, ei pelkästään erillisiä taideobjekteja hankkien.

Vuonna 2022 taidemuseo Veturitalissa päästiin jälleen aloittamaan yleisötyön uudelleenkäynnistämistä ja kehittämistä. Taidemuseon jokaisen näyttelyn yhteydessä oli monipuolinen yleisötyön ohjelmisto, johon kuului kursseja, työpajoja, taiteilijatapaamisia tai luentoja. Taidemuseon tärkeimpänä uutena toimintamallina luotiin yhteistyö Salon kansalaisopiston kanssa tarjoten työpajatila, jota kansalaisopisto voi hyödyntää kurssipaikkana. Yhteistyö pitää sisällään myös suunnittelun ja markkinoinnin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä eri palvelualueiden välisen yhteistyön kehittämistä ja ylläpitämistä.

Vastaus:

Vapaa-ajanpalvelut nojaa jatkossa kasvavassa määrin sekä poikkihallinnollisen että yhdistys- sekä järjestöverkosto yhteistyömuotojen kehittämiseen. Museopalvelut jatkaa myös tulevana vuosina yhteistyötä Kansalaisopiston kanssa yleisötyön kurssien osalta. Lisäksi Nuorisopalveluiden Kahvila Metka vakiinnuttaa toimintaansa taidemuseon yleisöperjantain kahvilatoimijana. Kaikki palveluiden ja toiminnan laajennukset, myös yhteistyö, vaativat museolta henkilöresursseja. Toistaiseksi asia on ratkaistu tarjoamalla kassatyöhön paikkoja työvoimapalveluille, jotta sisältötyön ammattilainen ja korkeakoulutettu museoassistentti voi lipunmyynnin sijaan koordinoita yleisötyön sisältöjä.

Tarkastuslautakunta pitää erittäin positiivisena taidemuseon aktiivista markkinointia ja tiedottamista monipuolisesti nykyaikaisilla ja erilaisilla välineillä. Tärkeää on myös se, että taidemuseo seuraa somemarkkinoinnin vaikutusta kävijämäärään ja pystyy todentamaan sen laskennallista arvoa.

Vastaus:

Tarkastuslautakunta pitää erittäin positiivisena taidemuseon aktiivista markkinointia ja tiedottamista monipuolisesti nykyaikaisilla ja erilaisilla välineillä. Tärkeää on myös se, että taidemuseo seuraa somemarkkinoinnin vaikutusta kävijämäärään ja pystyy todentamaan sen laskennallista arvoa.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	<ol style="list-style-type: none">1. Vapaa-ajan lautakunta päättää antaa tarkastuslautakunnalle edellä olevan vastauksen tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksessa esiin nostettuihin asioihin.2. Vapaa-ajan lautakunta lähettää kaupunginhallitukselle tiedoksi vastauksen ja toimenpiteet, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.
Päätös	<p>Esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että ehdotti asian uudelleen valmistelua ja käsittelyn siirtämistä seuraavaan kokoukseen.</p> <p>Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.</p>
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 12.6.2023 § 41 merkinnyt tarkastuslautakunnan jättämän arviointikertomuksen tiedoksi sekä velvoitti kaupunginhallituksen antamaan lokakuun 2023 loppuun mennessä selvityksen toimenpiteistä, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.

Vapaa-ajan lautakunta on kokouksessaan 31.8.2023 § 56 päättänyt, että valmistelun epätarkkuuksien vuoksi asia valmistellaan uudelleen ja käsittelyä siirretään seuraavaan kokoukseen.

Arviointikertomuksessa todetaan vapaa-ajan lautakunnan alaisten palveluiden osalta seuraavaa:

Kulttuuripalvelut:

Tarkastuslautakunta toteaa näkemyksensä, että vapaa-ajan lautakunnan tulee laatia strategian mukaisesti rohkeasti omia esityksiä ja kehittämisajatuksiaan päätöksentekoon. Kulttuuritoimintaan saadaan panostuksia, kun niitä toistuvasti, perustellusti esitetään.

Vastaus:

Vapaa-aikapalveluiden merkitys Salon elinvoiman, viihtyvyyden, vetovoimaisuuden sekä hyvinvoinnin edistäjänä on merkittävä ja se on huomioitu mm. kaupungin kesäkuussa hyväksytyssä kaupunkistrategian kirjauksissa ja palveluavaimissa. Rohkea kehittäminen ja uudet ideat edellyttävät aktiivista ja avointa vuoropuhelua sekä yhteistä tahtotilaa, jossa taiteen ja kulttuurin vaikutus ja merkitys tunnustetaan osana kuntalaisten hyvinvointia ja aktiivista elämää sekä kaupungin elin-, pito- ja lumovoimaa. Hedelmällisen ilmapiirin lisäksi tarvitaan toimintaa tukevia rakenteita ja oikein kohdennettuja resursseja.

Kulttuuriohjelmityön puitteissa halutaan luoda Salolle sopiva, omanlainen kulttuurikaupungin toimintamalli, joka palvelee tarkoituksenmukaisesti niin taiteen ja kulttuurin kokijoita kuin tekijöitä. Kyselyiden ja keskustelujen kautta tunnistettuja akutteja rakenteellisia ja toiminnallisia kehittämiskohteita ovat muun muassa taide- ja kulttuurikentän toimintaolosuhteiden parantaminen (ml. kaupungin tilojen käytön yhdenmukaistaminen ja monipuolistaminen sekä taiteen ja kulttuurin rahoituskäytäntöjen uudelleen tarkastelu), lähipalveluiden ja kohderyhmätyön kehittäminen (ml. kulttuurihyvinvointi, kulttuurikasvatussuunnitelma ja uudet toimintamallit kuten kiertueet) sekä yhteistyön lisääminen niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin palveluiden tuottajien välillä.

Yhdessä kansalaisopiston kanssa kehitettävä yhteiskäyttö- ja kulttuuritila Näkkäri ja teattereiden käyttöön tarkoitettu yhteispuvustamo Ylhäisteniellä sekä Kesä yhdessä -kiertuetoiminnan laajentaminen paikallisten yhdistysten kanssa ovat esimerkkejä ratkaisuista, jotka ovat syntyneet nykyresursseja hyödyntäen. Kuluvana vuonna saatu avustusmäärärahan nosto sekä organisaatiomuutoksen yhteydessä esitetty kulttuuripäällikkö ovat askelia oikeaan suuntaan.

Omalta osaltaan kulttuuripalvelut edistävää toiminnallaan Salon kaupunkistrategian kärkihankkeita tapahtumien Salo, elävät ja yhteisölliset kylät sekä osaava ja kansainvälinen Salo. Pidemmän aikavälin kehittämistyö edellyttää kuitenkin kulttuuripalveluiden lisäresursseja ja tukirakenteita, jotta kapasiteettia vapautuu varsinaisiin työtehtäviin,

sisältöjen ja palveluiden kehittämiseen ja toteuttamiseen nykyisen sirpaleisen selviytymisen sijasta.

Kulttuuripalvelut/Museot:

Perniön museon kehittämistyö on saanut tunnustusta Varsinais-Suomen museotekona vuonna 2021 (Varsinais-Suomen museot ry). Haasteita museotoiminnassa on laaja palveluverkko, joka vaatii ylläpitoa ja resurssointia.

Näiden osalta onkin syytä arvioida, millainen museoverkon tulee jatkossa olla ja mihin resursseja mahdollisesti kohdistetaan. Arviointiperiaatteena voi olla esimerkiksi kävijämääriltään suurimmat kohteet. Esineistön säilymisen kannalta on keskeistä, että säilytystilat ovat asianmukaiset ja niitä on riittävästi. Lisäksi myös asiantuntevaa henkilökuntaa tarvitaan esineistön käsittelyyn.

Vastaus:

Paikallismuseosuunnitelman uudistaminen on tarkoitus käynnistää museotoiminnan vaikutustenarvioinnilla 2024. Museoverkon laajuus ja samalla vaatimattomat resurssit on tunnistettu kipukohtaksi historiallisen museon toiminnassa. Museoverkon laajuutta tutkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota museoiden kävijämäärien lisäksi museoiden ja niiden kokoelmien erityispiirteisiin ja kulttuurihistorialliseen arvoon sekä rakennusperinteen säilyttämiseen. Esimerkiksi Trömperin kestikievari on suojeltu rakennusperintölailalla (§498/2010) ja sen kiinteistö sekä irtaimisto kertovat samaa tarinaa.

Esineistön säilymisen takaamiseksi on investointivaroin käynnistetty museoiden yhteisvaraston selvitysprosessi keväällä 2023. Kokoelma- ja olosuhdeselvityksen sekä tilaohjelman valmistumisen jälkeen varaston konkreettiselle suunnittelulle esitetään rahaa vuoden 2024 talousarvioon 100.000 euroa. Rakennushankkeeseen haetaan avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuritilojen perustamiseen varatuista rahoista. Salon historiallinen museo rekrytoi syksyllä 2023/ talvella 2024 määräaikaisen museomestarin kahdeksi vuodeksi auttamaan esineiden suojauksessa ja käsittelyssä sekä asenäyttelyn uudistamistyössä Perniön museossa. Valtionperintörahoilla rahoitetun määräaikaisuuden jälkeen esitetään pysyvää henkilölisäystä museomestarin toimeen. Museomestari vapauttaa museoammatillisten työaika heidän varsinaiseen työhönsä, eikä intendentillä ja amanuensseilla ole teknistä koulutusta tai osaamista, mitä museomestarin työssä ja museon toiminnassa vaaditaan.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita tiedonkulkuun ja yhteistyöhön niin, että jatkossa prosenttitaidehankinnat ja siihen mahdollisesti saatavissa oleva avustus tulevat huomioiduksi jo suunnitteluvaiheessa.

Vastaus:

Vapaa-aikapalveluiden ja tilapalveluiden yhteiset kokoukset ovat käynnistyneet 2022 ja yhteistyötä tilapalveluiden kanssa on tiivistetty. Rakentamisen prosessia tulee jatkossa edelleen kehittää toimivammaksi ja rakentamisen kaikki osa-alueet prosenttitaideprojekteja myöden huomioivaksi. Talonrakennuksen ja peruskorjaamisen hankeohjeet ovat parhaillaan valmisteilla kaupungissa. Niihin tulee sisällyttää myös prosenttitaidehankintoihin liittyvät käytännöt, jotta toimintamalli vakiintuu ja mahdollistaa taidehankinnat sekä niihin mahdollisesti anottavan avustuksen. Prosenttitaideprojekteilla on mahdollista vaikuttaa tilasuunnitteluun ja tilakokemukseen käytettyjen värien, valaistuksen ja arkkitehtonisten muotojen sekä pihasuunnittelun kautta, ei pelkästään erillisiä taideobjekteja hankkien.

Vuonna 2022 taidemuseo Veturitalissa päästiin jälleen aloittamaan yleisötyön uudelleenkäynnistämistä ja kehittämistä. Taidemuseon jokaisen näyttelyn yhteydessä oli monipuolinen yleisötyön ohjelmisto, johon kuului kursseja, työpajoja, taiteilijatapaamisia tai luentoja. Taidemuseon tärkeimpänä uutena toimintamallina luotiin yhteistyö Salon kansalaisopiston kanssa tarjoten työpajatila, jota kansalaisopisto voi hyödyntää kurssipaikkana. Yhteistyö pitää sisällään myös suunnittelun ja markkinoinnin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä eri palvelualueiden välisen yhteistyön kehittämistä ja ylläpitämistä.

Vastaus:

Vapaa-ajanpalvelut nojaa jatkossa kasvavassa määrin sekä poikkihallinnollisen että yhdistys- sekä järjestöverkosto yhteistyömuotojen kehittämiseen. Museopalvelut jatkaa myös tulevana vuosina yhteistyötä Kansalaisopiston kanssa yleisötyön kurssien osalta. Lisäksi Nuorisopalveluiden Kahvila Metka vakiinnuttaa toimintaansa taidemuseon yleisöperjantain kahvilatoimijana. Kaikki palveluiden ja toiminnan laajennukset, myös yhteistyö, vaativat museolta henkilöresursseja. Toistaiseksi asia on ratkaistu tarjoamalla kassatyöhön paikkoja työvoimapaikatuille, jotta sisältötyön ammattilainen ja korkeakoulutettu museoassistentti voi lipunmyynnin sijaan koordinoita yleisötyön sisältöjä.

Tarkastuslautakunta pitää erittäin positiivisena taidemuseon aktiivista markkinointia ja tiedottamista monipuolisesti nykyaikaisilla ja erilaisilla välineillä. Tärkeää on myös se, että taidemuseo seuraa somemarkkinoinnin vaikutusta kävijämäärään ja pystyy todentamaan sen laskennallista arvoa.

Vastaus:

Taidemuseo jatkaa markkinointiviestinnän ja tiedottamisen hyvää suunnittelua, toteutusta ja evaluointia. Tukena tässä ovat benchmarkkaus, toimivat kokouskäytännöt ja vähitellen rakennettu yhteistyöverkosto. Printtimedian julkaisujen laskennallista arvoa pystytään nykyisillä työkaluilla seuraamaan, sosiaalisen median arvoa ei tällä hetkellä pystytä mittaamaan. Markkinointiviestintään, tiedottamiseen ja mediaseurantaan ei museossa ole omaa työntekijää, vaan sitä joudutaan tekemään varsinaisen päätyön (näyttelyt ja kokoelmat) ohessa.

Esittelijä	Sivistyspalveluiden johtaja
Päätösehdotus	<ol style="list-style-type: none">1. Vapaa-ajan lautakunta päättää antaa tarkastuslautakunnalle edellä olevan vastauksen tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksessa esiin nostettuihin asioihin.2. Vapaa-ajan lautakunta lähettää kaupunginhallitukselle tiedoksi vastauksen ja toimenpiteet, joihin on ryhdytty arviointikertomuksessa mainituissa asioissa.
Päätös	Vapaa-ajan lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Talouspalvelut